O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI

“KIRITDI”	**“TASDIQLAYMAN”**
Mirzo Ulug‘bek nomidagi	O‘zbekiston Respublikasi
O‘zbekiston Milliy universiteti	Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
rektori	vazirligi
“5” ucu 2026-yil	“ ” 2026-yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

KIRISH IMTIHONLARIDA “HUQUQSHUNOSLIK” FANI MAVJUD BARCHA TURDAGI YO‘NALISHLAR (KO‘ZI OJIZLAR) UCHUN DASTUR

(ta‘lim yo‘nalishlarga mos fan bo‘yicha)

Toshkent - 2026

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2026-yil “___” ______dagi ____ - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar: O‘zMU Ijtimoiy fanlar fakulteti “Huquqiy fanlar” kafedrasi mudiri, PhD, dotsent Sh.Saidov.
O‘zMU Ijtimoiy fanlar fakulteti “Huquqiy fanlar” kafedrasi dots.v.b., PhD A.Rahimjonov.
O‘zMU Ijtimoiy fanlar fakulteti “Huquqiy fanlar” kafedrasi katta o‘qituvchisi E.Raimov.

Taqrizchilar: Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zMU Ijtimoiy fanlar fakulteti “Huquqiy fanlar” kafedrasi professori, y.f.d. V.Topildiyev.
M.V. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti ma’naviy-ma’rifiy Ishlar va yoshlar bilan ishlash bo‘yicha direktor o‘rinbosari, y.f.d., prof.v.b.. Sh.Mirzayev

Mazkur dastur Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti O‘quv-uslubiy Kengashining 2026-yil 23-apreldagi 4-sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.

KIRISH

Mazkur dastur Mazkur dastur ko‘zi ojiz abituriyentlar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, u davlat va huquq asoslari faniga oid savollar abituriyentlarning nazariy bilimlarni o‘zlashtirish darajasini, ularning mantiqiy fikrlashini baholaydigan test topshiriqlaridan iborat. Mazkur dasturni shakllantirishda amaldagi davlat ta’lim standartlari va Davlat va huquq asoslari fanidan umumta’lim o‘quv dasturlarida o‘zlashtirilishi belgilab ko‘rsatilgan bilim, ko‘nikma, malaka va kompetensiyalar asos sifatida olingan.

Fanning maqsadi va vazifalari

Davlat va huquq asoslari (Huquqiy fanlar) fanidan topshiriqlari O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim muassasalari bakalavriatiga kirish sinovlarida umumiy o‘rta va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining davlat ta’lim standartlari hamda Davlat va huquq asoslari (Huquqiy fanlar) faniga oid umumta’lim o‘quv dasturlarida o‘zlashtirilishi belgilangan bilim, ko‘nikma, malaka talablari asosida abituriyentlarning tayyorgarlik darajasini aniqlab berish uchun mo‘ljallangan.

Abituriyentning bilimiga qo‘yiladigan talablar

Davlat va huquq asoslari fanidan mutaxassislik fan sifatida shakllantiriladigan savollar abituriyentlarning nazariy bilimlarni o‘zlashtirish darajasi bilan birga mantiqiy fikrlashi va ta’limning keyingi bosqichiga tayyorgarligini baholaydigan, fanga oid kompitensiyalarni tekshirishga yo‘naltirilgan test topshiriqlaridan tarkib topadi. Ko‘zi ojiz abituriyentlar oliy ta’lim muassasalariga kirish chog‘larida kirish imtihonlarini ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi ta’lim muassasalariga o‘qishga qabul qilish bo‘yicha Davlat komissiyasi (keyingi o‘rinlarda Davlat komissiyasi deb ataladi) tomonidan test sinovlari uchun belgilangan fanlar majmuasiga mos keluvchi ko‘p balli yoki ularga keltirilgan besh balli baholash tizimi bo‘yicha, an’anaviy uslubda topshiradilar.

1. O‘zbekiston davlati va huquqi asoslari

1.1 Shaxs, jamiyat va davlat. Shaxs. Jamiyat. Davlat. Davlatning funksiyalari. Davlatning boshqaruv shakli. Davlatning tuzilish shakli. Siyosiy tartibot (rejim). Davlat organlari. Davlat mexanizmi.

1.2 Fuqarolik jamiyati va huquqiy davlat. Fuqarolik jamiyati. Huquqiy davlat.

1.3 O‘zbekiston Respublikasida davlat boshqaruvining tashkil etilishi. O‘zbekiston Respublikasida davlat boshqaruvi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. O‘zbekiston Respublikasida qonun chiqaruvchi organ. O‘zbekiston Respublikasining ijro etuvchi hokimiyat organlari. O‘zbekiston Respublikasi sud tizimi.

1.4 Axloq va huquq. Huquqiy munosabatlar. Axloq va huquq. Huquq normalari. Huquq sohalari. Huquqiy munosabatlar O‘zbekiston Respublikasining qonun manbalari. Huquqiy ong va huquqiy madaniyat.

1.5 Huquqbuzarlik va yuridik javobgarlik. Huquqbuzarlik. Yuridik javobgarlik. Huquqni muhofaza qiluvchi davlat organlari. Adliya vazirligi.

Advokatura va notarial idoralar. Qurolli Kuchlar va yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash.

1.6 Voyaga yetmaganlar huquqlari va burchlari. Fuqarolik qonunchiligida voyaga yetmaganlarning huquqlari. Jinoyat qonunchiligida voyaga yetmaganlarning huquq va majburiyatlari. Oila qonunchiligida voyaga yetmaganlarning huquq va majburiyatlari. Mehnat qonunchiligida voyaga yetmaganlarning huquqlari.

2. Konstitutsiyaviy huquq asoslari

2.1 Konstitutsiya – davlatning asosiy qonuni. Konstitutsiyaviy huquq. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi mundarijasi va tavsifi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy prinsiplari. O'zbekiston Respublikasi tashqi siyosati.

2.2 Inson va fuqarolarning asosiy huquqlari, erkinliklari va burchlari. Inson va fuqarolarning asosiy huquqlari va erkinliklari. Inson va fuqarolarning shaxsiy huquqlari va erkinliklari. Inson va fuqaroning iqtisodiy va ijtimoiy huquqlari. Siyosiy huquqlar. O'zbekiston Respublikasi fuqaroligi. Inson huquqi va erkinlari kafolatlari. O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining konstitutsiyaviy burchlari.

2.3 Jamiyat va shaxs. Jamoatchilik birlashmalari va ommaviy axborot vositalari faoliyati. Siyosiy partiyalar faoliyati. Oila jamiyatning buguni va kelajagi negizidir. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy va davlat tuzilishi.

2.4 Davlat boshqaruv organlari. O'zbekiston Respublikasida davlat hokimyatining tashkil etilishi. Oliy Majlis va uning vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekiston Respublikasining ijro etuvchi hokimiyat organlari. Joylardagi mahalliy davlat hokimiyati organlari. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari. O'zbekiston Respublikasining sud tizimi. O'zbekiston Respublikasi sud organlari ish faoliyatini tashkil etish.

2.5 Konstitutsiya - mamlakatda demokratiyani rivojlantirish kafolati. O'zbekiston Respublikasidagi saylov tizimi. O'zbekiston Respublikasi prokuratura organlari. O'zbeksiton Respublikasida moliya va kredit.

3. Huquq sohalari

3.1 O'zbekiston respublikasining xalqaro huquq subekti. Huquq – shaxs va davlat munosabatlarining mustahkam asosi..Xalqaro huquq Birlashgan Millatlar Tashkilotining maqsad va vazifasi. O'zbekiston Respublikasi fuqaroligi Inson huquq va erkinliklarini himoya qilish mexanizmi.

3.2 Konstitutsiyaviy huquq asoslari Davlatda qonunning ustuvorligi. O'zbekiston Respublikasining konstitutsiyaviy tuzumining asoslari. O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyaviy tuzumining asosi sifatida insonparvarlik tamoyili.

3.3 Ma'muriy huquq asoslari. O'zbekiston Respublikasida ma'muriy huquq. Konstitutsiyaviy asoslari. Ma'muriy huquqbuzarlik va ma'muriy javobgarlik. Ma'muriy jazo va uning turlari.

3.4 Fuqarolik huquqi asoslari. O'zbekiston Respublikasida Fuqarolik huquqi Bitimlar va vakillik. Mulk huquqi va boshqa ashyoviy huquqlar. Fuqarolik-

huquqiy shartnomalar shartlari. Iste'molchilar huquqlari va majburiyatlari. Ishlab chiqaruvchi tomonidan tovar sifatiga beriladigan kafolat. Intellektual mulk huquqi. Fuqarolik ishining sudda ko'rib chiqilishi bosqichlari.

3.5 Mehnat huquqi asoslari. Mehnatga oid munosabatlar. Ishga qabul qilish. Mehnatni muhofaza qilish. Ishga qabul qilinayotganda hujjatlarni rasmiylashtirish. Mehnatga haq to'lash va intizom. Ish vaqti va dam olish vaqti. Mehnat shartnomasini o'zgartirish va bekor qilish. Mehnat nizolari va ularni hal etish tartibi.

3.6 Oila huquqi. Oila jamiyatning asosiy bo'g'ini. Nikoh tuzish tartibi va shartlari. Er-xotinning shaxsiy huquq va majburiyatlari. Er va xotinning mulkiy huquq va majburiyatlari. Er va xotin mol-mulkining shartnomaviy tartibi.

3.7 Jinoyat huquqi. Jinoyat huquqining maqsadi, vazifasi va tamoyillari. Jinoyat belgilari. Jinoiy javobgarlik va jazo tizimi. Fuqarolarning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlab qo'yilgan huquq va erkinliklariga qarshi jinoyatlar. Oilaga, yoshlarga va axloqqa qarshi jinoyatlar. Tinchlik va xavfsizlikka qarshi jinoyatlar. Iqtisodiyot sohasidagi jinoyatlar. Hokimiyat boshqaruv tartibiga qarshi jinoyatlar. Jamoat xavfsizligiga qarshi jinoyatlar. Axborot texnologiyalari sohasidagi jinoyatlar.

3.8 Moliya huquqi. O'zbekistonda moliya-kredit tizimi. Moliyaviy-huquqiy munosabatlar. O'zbekiston Respublikasi davlat byudjeti va byudjet huquqi. Davlat daromadlarini huquqiy tartibga solish. Davlat kreditining huquqiy asoslari.

3.9 Ekologik huquq. Tabiatni muhofaza qilishning huquqiy asoslari. Ekologik huquqbuzarlik uchun javobgarlik.

3.10 Protsessual huquq. Jinoyat-protsessual qonun hujjatlari. Jinoyat protsessi ishtirokchilari. Jinoyat protsessual qonunchilikda aniqlanishi lozim bo'lgan holatlar.

KASBIY (IJODIY) IMTIHON NATIJALARINI BAHOLASH MEZONI

Ko'zi ojizlar uchun kasbiy (ijodiy) imtihon 5 baholik tizimda baholanadi.

Ko'zi ojizlar uchun kasbiy (ijodiy) imtihonlari og'zaki tarzda o'tkaziladi va har bir imtihon biletiga uchtadan nazariy savol kiritiladi va har bir savolga berilgan javob alohida baholanadi.

Ijodiy imtihonni baholashda quyidagi mezonlardan kelib chiqiladi:

Quyidagi holatlarda abituriyentga 5 ("a'lo") baho qo'yiladi:

- barcha savollarga to'liq javob bersa;
- xatolarga yo'l qo'ymasa;
- javobi ilmiy va mantiqiy jihatdan to'g'ri bo'lsa;
- fikrlar asosli va mavjud ma'lumotlarga asoslangan bo'lsa.

Quyidagi holatlarda abituriyentga 4 ("yaxshi") baho qo'yiladi:

- barcha savolga javob berish jarayonida ba'zi kamchiliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa;
- ayrim juz'iy noaniqliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa;

- o'z fikrini asoslashda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'ysa;
-bildirilgan fikrlar mavjud ma'lumotlarga asoslanib berilsa.

Quyidagi holatlarda abituriyentga 3 ("o'rta") baho qo'yiladi:
- barcha savolga javob berish jarayonida ba'zi kamchiliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa;
- ayrim juz'iy noaniqliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa;
- o'z fikrini asoslashda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'ysa;
- fikrlar asosli, lekin mavjud ma'lumotlarga asoslanmagan bo'lsa.

Quyidagi holatlarda abituriyentga 2 ("qoniqarsiz") baho qo'yiladi:
- barcha savollarga to'g'ri javob bera olmasa;
- barcha savollarga berilgan javoblar noto'g'ri va asossiz bo'lsa.

Kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi tarkibi va uning faoliyatini tashkil etish

Kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi faoliyati 2026-2027 o'quv yili qabul komissiyasi tomonidan tashkil etiladi.

Huquqshunoslik fanidan sinovlar mavjud barcha turdagi ta'lim yo'nalishlar bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihon komissiyasi tarkibi odatda uch nafar a'zodan kam bo'lmagan holda tashkil etiladi.

kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari uch kun muddatdan kechiktirilmagan holda e'lon qilinadi.

Huquqshunoslik fanidan sinovlar mavjud barcha turdagi ta'lim yo'nalishlar bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihon natijalaridan norozi abituriyentlarning murojaatlarini ko'rib chiqish bo'yicha appelatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Appelyatsiya komissiyasi tarkibi va uning faoliyatini tashkil etish

Appelyatsiya komissiyasi kasbiy (ijodiy) imtihonni o'tkazgan oliy ta'lim muassasasi qabul komissiyasi tomonidan tashkil etiladi.

Abituriyent kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab, 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga og'zaki yoki yozma shaklda murojaat etishi shart. Belgilangan muddatdan keyin murojaatlar qabul qilinmaydi.

Appelyatsiya komissiyasi abituriyentning faqat o'zining ishi bo'yicha bildirilgan murojaatini yuzma yuz abituriyentning ishtirokida ko'rib chiqadi va yakuniy qarorni beradi.